

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadónival:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, szeptember 19-én.

258. szám.

A király szózata.

A felsőges király, ahogy szokás ily nagy gyász, illetve ilyen nagy részvét után (ha egyáltalán volt már valaha ilyen részvét) szózatot intézett népeihez. A fájdalom nemes akkordja rezeg ki a sorokból a köszönet meleg érzésével vegyítve. Igazi királyi hang ez, pedig szinte kerülni látszik e szivrendítő okmány a fejedelmi czirádákat, beszél egyes számban önmagáról, hitveséről, hű társáról. Hanem királyi ez a hang, a belső tartalmánál fogva. Milyen magaslat az, amelyről ő szól. Az feljebb van, mint a trón. Az a p o s t o l i király széke az. A vallás szent forrásából merítvén, lelkének háborgását lecsillapítja s úgy szól, mintha három ember beszélne együtt: egy király, egy bölcs és egy apostol.

Az isten rendelkezésében való megnyugvás szilárd szikláján áll; csak bánata van, de keserősége nincs. Még a nyomorult gyilkosság említésénél se vet lobot lelkében a gyűlölet, hanem valami fősleges szájalom, mint az orvosé egy nagy betegség borzalmas tüneteinek.

A népeihez intézett királyi szózat nem a szokásos ilyenmü szózatok közül való, melyekben rendszerint a király köszönete van többékevésbé színesen közhírré téve. Ez egy valószínűségi önfotográfia; a király egész nagy lelke lép ki a schönbrunni kastély szomorú magányából a népek elé. Az ősz király, kit egy nagy katasztrófa ért, ez okmányában is arra gondol, hogy a népei fájdalmát enyhítse legelőbb, s ebből a szempontból a királyi szózat érinti a legaktuálisabb kérdéseket.

Megszünteti az aggodalmakat, melyek a legutóbbi időben kivált Magyarországon élénken előtérbe léptek, hogy a csapások sulya alatt netalán kedvét veszti az uralkodáshoz.

„Népeim változatlan szeretete — ugymond — megerősít kötelességemnek nemcsak azon fokozott érzetében, hogy a reám bízott küldetésben kitartsak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében“.

Nagy lidércnyomástól szabadítják fel e királyi szavak Magyarország aggódó politikusaikat — és jellemző, hogy a király, kinek vigasztalására siet a közrészvét e komor perczben is, midőn ő a legnagyobb vesztes, ami megvigasztalásunkra gondol.

E hatalmas férfiú mindjobban felkelti bámukunkat rettenetes önuralmával és acélkarakterével. Ki, midőn össze kellene roskadnia mint embernek, kilép mint egy király, s midőn királyi hatalmát hívja ki egy-egy kérdés, kilép mint ember. A ravattól, amelynél országok térdepelnek s amelyen az ő legkedvesebbje fekszik, hozzánk fordul, hogy e bánatos momentum hangulatából is kihuzza népei számára az erkölcsi hasznot egy tanácsesál, mely a koporsóját mondva, profétai szózáttá magasodik. „Imádkozom, hogy népeim megtalálják a szeretet és egyetértés utját, amelyen viruljanak és boldogokká legyenek.“

Meghallgatja-e az isten? És lesz-e lelkük hozzá a népeihez, hogy még tovább is marakodjanak? M. K.

A hivatalos lap élén ma a miniszterelnök ellenjegyzésével a következő királyi kézirat jelent meg:

Kedves báró Bánffy!

Azon megmérhetetlen gyász közepette, melyet Nekem és Házamnak Istenben boldogult Nőm, Erzsébet Császárné és Királyné Ő Felsége elhunyt okozott, népeimnek szeretete és részvéte, valamint a Megdicsőült iránti kegyelet megható és lélekemelő kifejezésre jutott.

Szivem sugallatát követem, midőn Őnt ide mellékeltem és közvetlenül szeretett népeimhez intézett köszönetemnek magyar koronám összes országaiban leendő megfelelő közzétételével megbízom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Báró Bánffy s. k.

Maga a királyi proklamáció, amelyet az egész országban falragaszokon is ki fognak hirdetni, a következő:

Népeimhez!

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért Engem és Házammat.

Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, aki életem legnehezebb óráiban vigaszom és támaszom volt, kibem többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és népeimtől.

Egy gyilkos kéz, azon őrvjögő szenvedély eszköze, mely a fennálló társadalmi rend megsemmisítését czélozza, a nők legnemesbike ellen emelte törét és vad, czéltalan gyűlölettel átdöfte azon szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házammat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenekelőtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szivemig. Midőn az isteni végzés előtt, mely oly sulyos és felfoghatatlan csapást mért Reám, alázattal meghajlok, hálát kell adnom a gondviselésnek azon nagy kincsért, melyet számomra fentartott: a milliók azon szeretetéért és hűségéért, mely a szenvedés órájában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, lent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a pótolhatatlan veszteség felett, mint hű visszhangja annak, amit lelkemben érzek.

Amint Én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, úgy népeim halála és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időkre.

Sajgó szivem mélyéből köszönetet

mondok mindenkinek az odaadó részvét ezen újabb zálogaért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kell némulniok, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés, azon legbecesebb adomány marad számomra, melyet Nekem népeim nyujthattak.

Fájdalmunk közössége újabb, benső köteleket fűz a trón és a haza közt. Népeim változhatatlan szeretete megerősít kötelességem nemcsak azon fokozott érzetében, hogy a reám bízott küldetésben kitartsak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, aki oly nehezen sujtott, adjon még erőt, hogy véghezvihessem azt, a mire hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világosítsa fel őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés utját, a melyen viruljanak és boldogokká legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Erzsébet-rend

Miután a drága ereklyét, amely Erzsébet királyasszony földi maradványait rejti, levitték a kapuczinusok sirboltjába, a legelső magyar ember Schönbrunnban aláírt egy alapító oklevelet. Emléket állított benne az elhunyt királynénak: a monarchiában a legelső emléket. Megalapította az Erzsébet-rendet.

Az Ő nevét viseli e rend és e névnek védszentjéét, thüringiai szent Erzsébetét. II. András magyar király leányát és Lajos thüringiai örgróf feleségét hatszáz év óta mint szentet tiszteli a buzgó hívők. Magyar hegedősök és német Minnesängerek regéltok angyali jószágáról. Róla, aki rokkája mellett dolgozott szegényeiért, és aki nem akarta otthagyni a kis parasztyunyhót, ahol durva munkákat végzett, midőn érte jöttek királyi atyjának követői. Murillo ecsetje és Liszt színvarázsos orkesztere dicsőítette őt, — mesteri vászon és mennyei hangú oratoriumban. A legenda fölkapta szárnyaira és azt meséli, hogy kötőjében a szegényeknek vitt élelmi szer csupa illatos rózsává változott.

Igy fognak szövődni a legenda ezüstös szálai Erzsébet királyasszony alakja körül is. Ő szeretetének rózsáit hozta el nekünk és ezek nemzetünk táplálószeréivé váltak.

Fenköltebb két alakot nem egyesíthetett volna az ujonan alapított rend, mint a pozsonyi várban hatszáz évvel ezelőlt született magyar királyleányt és a magyarrá lett királyasszonyt. Szívünk kétszeres örömben dobog, hogy egy Árpád-házbéli szent nő emlékével jut kapcsolatba ez illusztris rend.

Ő felsége egyuttal kiadta a rend szabályait. Csak alakszerű okok kívánják e szabályok írásbafoglalását: minden nő, aki az Erzsébet-rendet viselni fogja, tudja majd a velejáró nemes kötelességeket, amelyek a női ideál legmagasztosabb feladataival találkoznak.

(A legfelsőbb kéziratok.)

A király Bánffy Dezső báró kormányelnök-höz, továbbá Goluchowski gróf közös külügyminiszterhez, mint az uralkodóház miniszteréhez és

az új rend kanzellárjához a következő legfelső kizárókat intézte:

Kedves Bánffy báró!

Indítva éreztem magamat, Istenben boldogult hön szeretett hitvestársam Erzsébet császárné és királyné gyászos emlékére és névvédnökje thüringiai Szent Erzsébet tiszteletére, a női nem számára egy rendet alapítani, melynek az „Erzsébet-rend” nevet adtam.

Ezen renddel egy érem is össze van kötve, mely az „Erzsébet-érem” nevet viselendi.

Midőn Önt erről értesíteném, közlöm Önnek egyidejűleg azon kéziratom másolatát, melyet ezen alkalomból Házam és a külügyek miniszteréhez intéztem, valamint az Erzsébet-rend Általam jóváhagyott alapszabályainak másolatát.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 17-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

B. Bánffy s. k.

A másik legfelsőbb kézirat így szól:

Kedves gróf Goluchowski!

A legmélyebb fájdalomtól lesújtva azon pótolhatatlan veszteség következtében, mely Engem, Házamat és népeimet forrón szeretett hitvestársam Erzsébet császárné és királyné hirtelen elhunytá által ért és azon szándéktól vezéreltetve, hogy az Elhunytak egy maradandó emléket alkossak, egy női érdem-rend alapítását határoztam el, melyet mélyen gyászolt, Istenben boldogult Hitvestársam emlékezte iránti kegyeletből és az Ő védszentje, thüringiai Szent Erzsébet tiszteletére Erzsébet-rend-nek neveztem el.

A jöttevés és embertársai fájdalmainak enyhítése volt az, mire a Megboldogult egész életén át törekedett; szolgáljon tehát ez ujonnan alapított rend is arra, hogy általa oly érdemek nyerjék el jutalmukat, melyeket asszonyok és hajadonok különböző hivatási körökben vagy pedig a vallás, emberszeretet és jótékonyág terén szereztek maguknak.

E renddel egy érem is áll kapcsolatban, mely Erzsébet-éremnek lesz nevezendő.

Midőn Önt erről további megfelelő intézkedés végett értesítem, egyszersmind az Erzsébet-rend alapszabályainak Elém terjesztett és itt visszacsatolt tervezetét is jóváhagyom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 17-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

(A rend alapszabályai.)

A rend alapszabályait a hivatalos lap, amely a többi rendelkezéseket is közreadta, a következőkben közli:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁZÁR, CSEH-ORSZÁG KIRÁLYA STB. ÉS MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Azon óhajtól vezéreltetve, hogy oly férjes nőket és hajadonokat, akik hivatásukban kitűnnek, vagy maguknak emberbaráti, vallási vagy jótékonyági téren a közjó iránt érdemeket szereznek, megelégedésünknek és jóakaratainknak valami látható jelében részeltethessük, egy külön érdem-rend alapítását határoztuk el, mely forrón szeretett, mélyen gyászolt Hitvestársam, boldogult Erzsébet császárné és királyné maradandó emlékeztére és az Ő védszentje, thüringiai Szent Erzsébet tiszteletére az

„Erzsébet-rend”

nevet fogja viselni.

Ezzel a renddel egy érdeméremet is kötünk össze, mely

„Erzsébet-érem”-nek

lesz nevezendő.

Elvárva, hogy mindazok, kiket Mi vagy Utódaink e rendbe fölveszünk, vagy az Erzsébet-

éremmel kitüntetünk, a megdicsőült császárné és királyné emléke iránti kegyeletből folyton azon fognak lenni, hogy a rend tekintélyét és méltóságát nyilvános-, magán- és családi életükben egyaránt megőrizzék, mindattól pedig óvakodni fognak, ami annak becsületét sérthetné, a rend alapszabályait a következőkben állapítottuk meg:

I. cikk.

Az Erzsébet-rend és az azzal egybekapcsolt Erzsébet-érem adományozási joga kizárólag Minket illet és törvényes Utódainkat.

II. cikk.

A rendnek három foka van, ugymint nagykereszt, első és második osztály.

III. cikk.

A nagykereszt és az elsőosztályu rendjel zománczozott aranykeresztből áll, melynek ágai két ívrész közül kiemelkedő csucsban végződnek.

A vörösré zománczozott kereszt ágain fehérzománczu hegyes czölöp nyulik végig. Közepén aranykeretű, fehérzománczu mező van, melynek előlapján egy kis kereszt alatt thüringiai Szent Erzsébetnek dicsőfényű körülvett képe látható aranyban, hátlapja pedig aranyrózsaágon nyugvó, szintén arany „E” kezdőbetűt mutat föl fehér mezőben.

A kereszt négy ága közt, a középpaizsból kiindulva zöld zománczu levelek s természetes színű zománczrózsák nőnek ki s egészen betöltik a kereszt ágai között.

A kereszt felső végén arany szalagcsokor van, a melynél fogva az a rendszalaghoz erősítettik.

A nagykeresztesek e rendjelt egy 66 milliméter széles, fehér, két széle felé vékony cseresznye-piros csikkal átvont habos szalagon viselik, mely a jobb vállról balfelé csüng le; ehhez jó egy, a mell baloldalára tűzendő nyolczágú, ragyogóra vert ezüst csillag, melynek közepét ugyancsak a rend keresztje foglalja el.

Az Erzsébet-rend első osztályánál a rend keresztje egy 28 milliméter széles rendszalagon a mell baloldalán viselendő.

A másodosztályu rendjel alakra és nagyságra a másik két fok jelvényével egyező; csak hogy a kereszt, valamint a két első foknál zománczozott rózsaaág s egyáltalán mindaz, ami ott aranyunka, emitt ezüstből van. Csupán Szent Erzsébet képe s az azt körülvevő dicsőfény a középpaizs előlapján, nemkülönben a hátlaapon látható jelvények vannak itt is aranyból.

Ez az ezüst kereszt az előbbi fokokéhoz hasonló rendszalagon a mell baloldalán viselendő; azonban a keresztet a szalaggal itt karika köti össze.

IV. cikk.

Drágakövekkel kirakott rendjeleket csak azok viselhetnek, akiknek a rendjel ilyen kiállításban adományoztatott.

V. cikk.

Magasabb fok elnyerése esetén a kitüntetett az addig birtokában volt rendjelet az alapszabályokkal együtt a rend irodájába köteles visszaküldeni.

Ugyancsak visszaküldendő a rendjel a rendtag halála esetén is, föltéve, hogy az elhalt az osztrák-magyar monarchia vagy oly idegen állam kötelekébe tartozott, mely a maga részéről szintén megkívánja a rendtagok halála után a rendjelek visszaszolgáltatását.

VI. cikk.

Minden ujonnan kinevezett rendtag kap e szerint a kinevezésre vonatkozó oklevéllel, a rendjellel és az alapszabályok egy példányával együtt egy térítvényt is, melyet sajátkezűleg aláírni köteles s amelyben a rendjelvényeknek és az alapszabályoknak a rend irodájába való visszaszolgáltatását a rendfokban való előléptetés esetén, nemkülönben, az előbbi cikk határozmányai szerint, halálesetére is igéri.

VII. cikk.

Oly rendjelek, melyek drágakövekkel kirakottan adományoztatottak, nem szolgáltatandók vissza.

VIII. cikk.

A renddel összekötött Erzsébet-érem ezüstből van verve, kerek, átmérője 31 milliméter; előlapján a rend keresztjét, hátlapján pedig a rózsaaágon nyugvó „E” kezdőbetűt mutatja.

Ez az érem ép oly módon viselendő, mint az Erzsébet-rend másodosztálya.

IX. cikk.

Az Erzsébet-rend valamelyik fokára történt előléptetés esetén ez az érem nem küldendő vissza, hanem az illető rendjellel együtt viselhető. Az Erzsébet-érmet a vele kitüntetettnek halála után sem kell visszaadni.

X. cikk.

Az Erzsébet-rend tagjai, valamint azok, kik az ezen renddel egybekötött Erzsébet-éremmel vannak kitüntetve, ünnepélyes alkalmakkor e rendjelvényekkel diszitve jelennek meg.

A nagykereszt birtokosai kisebb ünnepélyek alkalmával viselhetik egyedül magát a csillagot is.

XI. cikk.

A kinevezés mindegyik rendfokra, ép úgy mint az Erzsébet-renddel egybekapcsolt Erzsébet-érem adományozása, ha az illetők az osztrák-magyar monarchia kötelekébe tartoznak, Általunk aláírt és a rend kanzellárja által ellenjegyzett oklevéllel történik.

XII. cikk.

A rendnek, valamint a vele kapcsolatos Erzsébet-éremnek ügyeit a rend irodája vezeti.

XIII. cikk.

A rend irodájának élén a rend kanzellárja áll, e tisztséget pedig Házunk és külügyek mindenkori minisztere viseli. Segélyére van a rend egy kincstárnoka és egy kanzellistája, akiket a rend kanzellárjának javaslatára Házunk és a külügyek minisztériumának állományából Mi nevezünk ki.

XIV. cikk.

A büntető törvénynek a rend- és díszjelek elvesztéséről szóló határozmányai ennél a rendnél s a vele kapcsolatos éremnél is alkalmazandók.

XV. cikk.

Minden időre föntartjuk Magunk és Utódaink számára a jelen szabályok tetszésünk szerint való bővítésének, változtatásának és magyarázatának jogát.

XVI. cikk.

Hogy pedig mindez a legkésőbb időig is megtartassék, ezennel meghagyjuk, hogy jelen rendelkezésünk négy egyenlő, sajátkezű aláírásunkkal megerősített és pecsétünkkel ellátott eredeti példányban állíttassék ki, melyek közül egy a rend levéltárában, a második Házi levéltárunkban, a harmadik az osztrák belügyminisztérium levéltárában, a negyedik pedig a magyar országos levéltárban őrzendő.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 17-én.

(Az első nagykeresztes.)

Még ugyanaz nap, amelyen ő felsége az Erzsébet-rend alapító oklevelét kiadta, kitüntette e rend nagykeresztjével mint legelső Sztáray grófnőt, a néhai királyasszony udvarhölgyét. Sztáray grófnő szeme előtt kellett lejátszódnia a genfi borzasztó tragédiának, az ő szemében csillant meg az első könnycsepp, amelyet milliók könyve követett.

A kitüntetést, amelyet igaz majesztetikus ösztön sugallt, ugyancsak a hivatalos lap mai számában adja tudtul a következő legfelső kézirat:

Kedves Sztáray grófnő!

Istenben boldogult, felejthetetlen hitvestársam, Erzsébet császárné és királynénak halála órájában Ön által tett kitünően hű, önfeláldozó és odaadásteljes szolgálatok hálás elismerésül, Önnek az Általam a mai napon a Megboldogult emlékére alapított Erzsébet-rend nagykeresztjét adományozom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 17-én.

Ferencz József, s. k.

A temetés után.

Bécs, szeptember 17.

O felsége a király ma délelőtt Schönbrunnban a Hofburgba ment és külön kihallgatáson fogadta az elhunyt Miksa Emanuel bajor herceg két fiát, Szigfridet és Kristótot, továbbá Thurn-Taxis Albert herceget és nejét, és sógorát Ferdinand alençoni herceget. Utóbbi háromszor is elhajtattott Traun grófnéhoz, a királyné nővéréhez. Harmadszor végre otthon találta és ekkor egy negyed órát töltött nála. Azután visszatért Schönbrunnba.

Délben ő felsége Szilágyi Dezső és Károlyi Tibor gróf házelnököket fogadta, akik a magyar törvényhozás legmélyebb részvétét tolmácsolták a királyné elhunyt alkalmából. A király megköszönte a részvétet és az elnökök meghatva távoztak az audienciáról.

A temetésre érkezett fejedelmi vendégek már nagyrészt mind elutaztak. A szász király ma délelőtt visszatért Drezdába. Ugyanekkor utaztak el a mecklenburg-strelitzi, az oldenburgi herceg és a szász altenburgi örökös nagyherceg. Az éjjel a román király, a badeni nagyherceg és Albert belga herceg elhagyják Bécsset. Tegnap éjjel Danilo montenegrói herceg visszatért Cetinjébe.

Ma az itteni és Ausztria valamennyi evangélikus templomában ünnepi gyászistentiszteleteket tartottak. A görög-keleti plébánia-templomban ma délelőtt ünnepi requiemet czelebráltak.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház ülése. A képviselőháznak szeptember 20-án, kedden, délelőtt tíz órakor ülése lesz. Az ülésen az elnök azt fogja indítványozni, hogy a Ház péntekig ne tartson érdemleges ülést.

Elhalasztott tanácskozás. A pénzügyi bizottság a költségvetés kisebb tárgyainak tárgyalására szeptember 20-ára hívott össze ülést. Ez az ülés közbejött akadályok következtében elmarad s a bizottság csak szeptember 21-én délelőtt tíz órakor ül össze.

Beszámoló. Bauer Antal, az ugodi kerület képviselője, vasárnap délután mondotta el beszámoló beszédét Ugodon. A nemzeti gyász miatt minden fogadtatás elmaradt. A beszámolóban Bauer képviselő nagyrészt a közgazdasággal foglalkozott és a kormány lelkes hívének vallotta magát. Fel-tétlen bizalommal van a kormány politikája iránt, különösen a vámszerződés és a króta ügyében való magatartása miatt.

KÜLFÖLD.

A Dreyfus-pör revíziója. Párisból táviratozott tudósítónk. A lapok nagyjából megelégedését fejezi ki a minisztertanács tegnapi határozata fölött és úgy vélekedik, hogy ez az elhatározás csillapítólag fog hatni a népre. Azt is megjegyzik, hogy a minisztertanács tegnapi határozata az első döntő lépés a revízió felé.

Sarrien igazságügyminiszter a tegnapi minisztertanácsban a revízió megindítását az az okadatulással követelte, hogy utalt Henry hamisítására és a bordereau felőli vélemények között mutatkozó ellenmondásra.

A igazságügyminiszter felszólítására Piquard ezredes expozét terjesztett be a Dreyfus-ügyről, amelyben konstatálja, hogy az 1894-iki pör folyamán titkos okiratokat adtak át a hadbírósnak.

A radikális lapok tiltakoznak az ellen, hogy Zurlinden tábornokot újra kinevezzék Páris katonai kormányzójává, még ha Faure

elnök meg is ígérte volna neki. Zurlinden a lemondó levelében nyilvánosan fellázadt a kormány határozata ellen, tehát veszedelmes volna az egész párisi helyőrség vezényletét a mai viszonyok között reá bízni.

TÁVIRATOK.

A forrongó Kréta.

Kandia, szeptember 18. Noel angol tenger-nagynak még tizenegy foglyot szolgáltatott ki, köztük Metulit és Arapit, akik Sztavrolemivel együtt vezérei voltak annak a bandának, amely az angol tábornok és az angol konzulátust megtámadta, Sztavrolemit még nem fogták el.

Kánaa, szeptember 18. Ezer krétai muzulmán Kandia határán kívül erődített helyre menekült mert valószínűleg nem érzik magukat biztonságban az elkövetett bűntetteik miatt. Azt hiszik, hogy az angolok ellenük a krétai keresztények támogatását fogják igénybe venni.

Berlin, szeptember 18. A Wolf-ügynökségnek jelentik Kandiából:

A szultán parancsára Dsevad basa főkom-mányzó Edhem basának, Kandia parancsnokának, azt az utasítást adta, hogy teljesítse a Noel tenger-nagy ultimátumában foglalt követeléseket és konszignálja a kiszolgáltatott fegyvereket. A kikötő bejáratánál lévő nagy erődöt ma angol katonaság szállja meg. Hire jár, hogy a török csapatokat visszahívják a városból és a várost az angolok szállják meg.

A diplomácia köréből.

Madrid, szeptember 18. Aranguren lissaboni spanyol követségi titkárt áthelyezték a bécsi spanyol nagykövetséghez.

A kitalált merénylet.

Udine, szeptember 18. A nápolyi herceget hazautaztatásban az itteni állomáson a polgármester fogadta, aki előtt a trónörökös valótlannak mondta az ellene állítólag tervezett merénylet híreit. A trónörökösöt valamennyi állomáson lelkes ovációkkal fogadták.

A spanyol válság.

Madrid, szeptember 18. Silvela a konzervatív „Tempo”-ban cikket tett közé, amelyben azt mondja, hogy a konzervatív párt igyekezni fog megerősödni, hogy a válságnak a koronára nézve kedvező megoldását lehetővé tegye.

HIREK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— A királyné szobra. Erzsébet királyné szobrára már közel negyedmillió forint gyűlt össze. A nemzeti kaszinó gyűjtőívén eddig a következő aláírások vannak:

Semsey László 800, Bánffy György gróf 300, Fáy Gyula 50, Nádasdy Tamás gróf 500, Nádasdy Ferencz gróf 1000, Eszterházy Mihály gróf 300, összesen 2950 forint. Hozzánk Bakonyi Pál mező-hegyesi lakos tíz forintot küldött a szoboralapra, amely összeget átadtuk a pesti kereskedelmi banknak. A nagypénteki református-társaság száz, a nemzeti zenede száz, a budapesti köznevelési társaság ezeröttszáz, a budapesti egyesült lakatos ipartestület kétszáz, a székes fővárosi művelődési és közgazdasági egyesület kétszáz forintot szavazott meg a szoboralapra.

— A magyar nők gyászja. Szerdán délután az újvárosi közgyűlési termében lesz az értekezlet a magyar nők országos Erzsébet-alapítványa tárgyában. A gyűlésen az egyesületek kiküldöttein kívül magánosok is megjelenhetnek s az értekezlet előreláthatólag rendkívül népes lesz. Eddig pusztán az alapítvány volt tervben, most fölvetődött az az eszme is, hogy a magyar nők koszorúval is kifejezzék kegyeletüket, s minden évben a királyné halála napján koszorút vigyének Bécsbe, a királyné koporsójára.

— Tolsztoj életéből. Tulától tizenöt versztoyire fekvő jasznaja-poljanai birtokán, amelyet világhírűvé tett, fejezte be a napokban életének hetvenedik esztendejét az orosz nép prófétája, Tolsztoj Leó gróf. A „Háboru és béke” és a „Karenin Anna” szerzője tudvalevőleg az igazságnak és megbocsátó szeretetnek a megtestülése honfitársai szemében. „Az igazság Jasznaja-Poljanán van,” mondják az orosz parasztok és ezrével zarándokolnak a sorstól üldözöttek és a sulyos csapástól értek Jasznaja-Poljanába, hogy tanácsot kérjenek és vigasztalást találjanak nehéz óráikban. Ezt a nagy népszerűséget nem annyira irodalmi munkásságának köszönheti mint emberbaráti és pedagógiai működésének, melyvel már több mint husz esztendő óta igyekszik népeinek szellemi és anyagi tőkét gyarapítani. 1861-ben alapította Tolsztoj Jasznaja-Poljanán az első szabad iskolát a népnek. Ebben az iskolában ő maga is igen sokat tanított s a vezetéket is folytonosan ellenőrizte; a tanítókat utasításokkal, tanácsokkal látta el. Ez volt az első szabad iskola Európában. A tanulók jöttek és mentek, amikor akartak, azt tanulták, amit akartak és ott ültek, ahol akartak. A tanítók hivatása főképen az volt, hogy tanítási módjukkal fölkeltsék a tanulóknak a tanulásra való vágyat, hogy azok az iskolában hallottakat olvasmányokkal egészítsék ki. Hogy milyen nagy szükség volt erre az iskolára, azt legjobban bizonyítja, hogy két esztendő alatt Oroszország csaknem minden nagyobb falujában keletkeztek szabad iskolák, amelyeknek programja teljesen azonos volt Tolsztojéval. Hogy pedagógiai eszméit az iskola falai közül kivihesse a társadalomba is, lapot alapított ideáinak propagálására. Pedagógiai működését tizenkét évvel később emberbaráti cselekedetekkel egészítette ki, amelyekkel még nagyobb mértékben megnyerte egész Oroszország népeinek szívét. A szamarai kormányzás éhínséges esztendejében, 1878-ban leírta Tolsztoj az inségesek rettenetes helyzetét s ez a leírás az egész országot megrémítette. A szamarai kormányzó tagadta, hogy a nép inségsben él, Tolsztoj levele azonban, amelyet Katkovval küldött el a Moszkovszkija Vjedomosztinak, teljes leplezetlenségében mutatta meg a szomorú igazságot. Az 1891. inséges esztendőben még ennél is többet tett Tolsztoj. Családjával együtt ingyenes népkönyvtárakat alapított a nyomoruságos vidékeken, hogy az éhezőknek táplálja. Nagy bátorságot árult el Tolsztoj akkor is, mikor nyíltan szembeszállt a kormányval a szektáriusok üldözése miatt. Mikor az orosz hatóságok a kazáni „terítő kongresszus” határozata alapján a molokán szektá híveitől elszedték a gyermekeiket, hogy az orthodox vallásban neveltsék föl őket, Tolsztoj akkor lángoló cikkekben lépett föl a hallatlan erőszakoskodások ellen és Zsófia lányát elküldte Podjedonoszczevhez, az orosz szent szinodus prokurátorához, hogy szüntesse meg a gyermekrablásokat. És Podjedonoszczev meghallgatta őt, noha az egész papság a gyermekek elvevését kívánta.

— Kihallgatás. A magyar királyi belügyminiszter e hónap 22-étől kezdve minden héten csütörtökön délután négy és öt óra között kihallgatást tart.

— A bécsi királyné-szobor. Most, mikor nálunk már negyedmillió forintnál több gyűlt össze a királyné szobrára, megindult a gyűjtés Bécsben is. A „Neues Wiener Journal”, egy nálunk kevésbé ismert bécsi újság indította meg.

— Kézfogó. Sztroiny Rózsika, Sztroiny József nemrég elhunyt fővárosi pénztárnok leánya, jegyet váltott Kurucz Ernő fővárosi tanárral.

— Szociáldemokraták az anarchisták ellen. A budapesti nemzetközi szociáldemokrata munkáspárt ma délelőtt a kerepesi-úton egyik vendéglőben nagy gyűlést tartott. Bokányi Dezső szólalt fel elsőnek. Hosszasan fejtegette az anarchisták s szociálisták elvei között levő különbséget. Az anarchisták — úgy mondotta — a hatalom nélküli való állapot hívei. Hoznak-e azok hasznot a munkásnépre, ha akárhány gyilkosságot követnek is el? Azt mondja, megtette köntlességét, jöj-jön a másik. Ostoba, ferde felfogás ez — a világ munkásai húztak-e abból hasznot, akár mit

ett Lucceni? Megölték Carnot-t, az orosz ezárt, sok más, a munkás sorsa nem változott. Hiszen így minden munkaadót ki kellene végezni, ami természetesen eredményt nem szűlné. Tanítani és tanulni, ez a szociáldemokrácia jelszava. Tömörülve a választási jogot kívánni törvényes határon belül s a politikai hatalmat vér nélkül megszerzeni, ez a szociáldemokraták célja.

Ily merényletek után nyomban kivételes törvényeket akarnak alkalmazni, még pedig a szociálisták ellen. Vilmos német császár is folyton erről beszél, de miért nem az anarchistákról? Mert csak a szociálisták mozgalma a célhoz vezető, félelmetes. Nem bombát vetni, mert azt már minden barbár tud, hanem éjjel-nappal tanítani kell s lassan lassan a szervezkedést fejleszteni. Egy ilyen anarchista-gyilkos nem hős, hanem igenis hős az a szociálista családapa, aki éjjel-nappal tanít, küzd a szép elvekért s ezért egy műhelyben sem talál munkát.

A szociáldemokraták nem félnek semmiféle hatalomtól, s ha tetszenék nekik az anarchia, kimondanak nyíltan. Nem taktika ez, hanem ellentét. Nem azért jöttek, hogy az anarchikus feltevés alól mosakodjanak, hanem hogy kifejtsek azt a módot, amelyen haladtak, haladni fognak, mert hisz a történelmi fejlődés mutatja azt nekik. Már szavait cizálja: „Munkások egyesüljtek!” Nem kell, nem imponál az egyes ember, mert az vagy gazember, vagy tudatlan számár, aki anarchiával akarja a munkástömeget jöklétét előmozdítani.

Zajos éljenzés követte e beszédet, amire Baron Ede németül beszélt. Utána Malosch anarchista dolgokról kezdett beszélni, de lehurrregták.

Erre még Bokányi néhány szava után az elnök a gyűlést berekesztette. Malosch anarchistát nem tartóztatta le a rendőrség.

— **Halottak a Dunában.** Tegnap este a lánchírtől egy fiatal ember a Dunába ugrott s nyomtalanul eltűnt a habokban. Készítékát hagyott a hídon, meg egy kalapot. Melléjük papíron s a következő sorokat találták:

„Nevem Gerendai Albert, asztalossegéd vagyok. Egy feléve voltam munka nélkül. A nélkülözés kergetett a halálba. Ha megtalálnak, ne boncoljanak föl.”

Bovári János tegnap este halászott a Rudolfrakparton. Egyszerre valami nehéz tárgy akadt hálójába. Felhuzta s rémülve látta, hogy egy asszonyi holttest van benne, amely még meleg volt. A partron éleszítgetni kezdtek, de hiába való volt. Közben odaért egy rendőr, aki az új országház mellett áll s egy fehérneműt tartalmazó csomagot talált. A nő ezen a környéken vetette magát a vízbe. Öltözete után ítélve, az uriosztályhoz tartozott és mintegy 30 éves. A csomagot átkutatták s az abban talált iratokból azt hiszik, hogy az illető Kinzl Johanna magánzó, aki ezelőtt Bécsben, utóbb a fővárosban lakott. Csomagjában egy Papenkó József névre szóló levelet találtak. A boncoló intézetbe vitték.

— **Nagy tűz a vidéken.** Görz-Ruszka abauj-tornamegyei községben, mint tudósítónk közli, nyolczvan ház és számos melléképület hever romokban tegnap óta. A tűz csütörtökön keletkezett s a királyné temetése napján szűnt meg. Nagyon sok ember jutott koldusbotra. — **Molna-Szecsöd vasmegeyi községben** ugyancsak csütörtök óta huszant hat lakóház, sok melléképület és kétezer kereszt gabona égett porrá. A tüzet egy szikra okozta, amely Szallár István gözcséplőgépéből Conta János gazdának az osztályába pattant. A gép is elégett. — **Zomborban Stojkovic Zakár egyemeletes háza,** amelyben most egy hét leforgása alatt másodsorú lámadt tűz, teljesen elhamvadt. Az oltásnál jelen volt Sztajcsics Máté városi tisztviselő is, aki az égő házhoz támasztott létráról tíz méter magasságból lecsúszott, de csodálatosképen semmi baja sem történt.

— **Letartóztatott „anarchista”.** Nyitrairól jelenté tudósítónk: Nyitra megye májvai járásának a magyar határszélén fekvő Brezova nagyközségében a csendőrség elfogott egy morvaországi illetőségű Reehberg Zsigmond nevű kéményseprőlegényt, aki Mianán volt alkalmazásban. Az elfogott ember Brezován az odaváló evangélikus templomról az Erzsébet királyné halála alkalmából kitűzött gyászlobogót letépte. A májvai járáshírséghez kísérték

s itt a kihallgatás során azt vallotta, hogy ő anarchista, a lobogó kulcsját kéményseprő-öltönynek akarta használni egyfelől, másfelől pedig az volt a célja, hogy tettével jelt adjon az általános gyász megszüntetésére.

— **Leégett lakodalmas ház.** Zaránd községben ma délelőtt nagy szerencsétlenség történt. Blidán Simeon román földmives házában folyt a lakodalom, mikor a ház zsupfödele hirtelen kigyulladt s mire elolthatták volna, az egész épület leégett. Bogdán Inon és Lakatis Flórián ki akartak egyet-mást menteni a szobából, berohantak a roskadozó házba, de mind a ketten ott veszték a leszakadt égő gerendák alatt.

— **Halálozások.** Graus Sándorné, született Wottitz Anna tegnap este hosszú szenvedés után Budapesten meghalt. Az elhunytban Gerő Alfréd bankhivatalnok és Gerő Nándor, a „Magyar Hírlap” munkatársa, ödesanyjukat gyászolják. A temetés kedden délelőtt tíz órakor lesz. — Ma délután négy órakor temették el nagyszámu résztvevők jelenlétében Klein Jakab temesvári 68 éves jómódú magánzót, aki meggyeszerre ismeretes volt jótékonyágáról.

— **Bucsu a szervitáknál.** A szerviták belvárosi templomában ma bucsu volt a fájdalmas Szűz tiszteletére. Délelőtt minden órában misét szolgáltak s a templom kora reggeltől délig tömve volt ájtatos közönséggel. Az ünnepi nagymiséte délelőtt tíz órakor Bita Dezső dr. apát, egyetemi tanár czelebrálta számos szerzetesatya és növendékpap segédletével.

— **A rendőrség köréből.** A főkapitány Korbay Károly dr.-nak szatmári rendőrkapitányává történt kinevezetése következtében a másodfoku kihágási ügyek előadóójává Hadaty Endre dr. rendőrfogalmazót nevezte ki. A bérkeosi-ügyek vezetésével Szessler Hugó segédfogalmazót, az engedélyek kiállításával Schober Ferenc segédfogalmazót bízta meg.

— **Letartóztatott váltóhamisító.** Körösladányból jelenti tudósítónk, hogy Szatmár Károly odaváló lakost a gyulai járáshírség váltóhamisításért letartóztatta. Szatmárt módos embernek tartották, de az utóbbi években a rossz termés következtében úgy a saját, mint a felesége vagyonát elvesztette. Fizetési zavarni közt akkép segített magán, hogy tizenegy hamis váltót számítottatott le a szeghalmi, dévanyai és körösladányi takarékpénztárnál. Most azonban, hogy a váltók lejártak, észrevették a csalást és a hamisítót elfogták. Felesége e hír hallatára ágyban fekvő beteg lett.

— **Ördögüzés a templomban.** Flórenczből írják egy bécsi lapnak a következő esetet, amely híven jellemzi az olasz papok népbolondító hagyományait. „Szűz Mária fogantatása napján kirándultam Prato-ba ebbe a korai renaissance műkinésiben gazdag városba. A dómot, amely a nagy ünnep miatt délután be volt zárva, kinyitattam a sekrestyével. Mikor a sekrestyés mellett beléptem az előcsarnokba, egy fálreeső sarokból kétségbeesett hangok hallatszottak, amelyeket a visszhang tizezeresen megerősített. Megkérdeztem a sekrestyést, hogy mi történik ott s mivel ő nagyon nyugodt maradt és kitért a válasz elől, nyugodtan nézegettem tovább a képeket és disztitéseket.

A kiabálás pedig egyre rémesebb lett. Majd halálos aggodalmat fejezett ki, majd meg elvezítette emberi jellegét és artikulálatlan rikácsolássá vált. Nemsokára odaértünk, ahonnan a kétségbeesett hangok hallatszottak, egy kápolnához. Egy asszony fetrengett ott a földön, szétzilált hajjal, iszonyu görcsösen rángatózva. Rettenetesen kiabált a szegény és csapkodott a kezeivel. Előtte egy fiatal, erős pap állott és imádkozott, mellette két asszony aggódó ábrázattal, nyilván rokonai a boldogtalannak.

— **Ez egy ördögötől megszállt asszony,** magyarzza a sekrestyés, a tisztelendő ur most akarja megszabadítani a gonosz lélektől.

Odább mentünk s egy oszlop mögött megvartuk az ördögüzés végét. A szerencsétlen asszony megnémult egy időre és görcsös csuklás lepté meg, azonkívül epileptikus rohama volt. A pap pedig egyre imádkozott fölötte és öntözte szentelt vízzel. Végre föllált az asszony. Az ördög, úgy látszik, eltávozott belőle. A pap abbahagyta az imádko-

zást és „Va subitō”-t kiáltott az ördög után. Mikor találkozottam vele, bocsánatot kért, hogy megzavarta ölvezetemet.

— **Nincs orvosok?** kérdeztem a sekrestyéstől.

— **De igen,** hanem az nem ér semmit egy sem. A rossz szellemeket csak a tisztelendő urak tudják elűzni.

És ez Flórencz közelében, a Mediciek városának szomszédságában történt!

— **Öngyilkosság.** Bibec Gizella szegedi születésű huszonhárom éves leány ma délelőtt bátyjának Vörösmarthy-utcai lakásán öngyilkossági szándékból karbololdatot ivott. Mire a mentők megérkeztek, meghalt. Holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. Az öngyilkosság okát nem tudják.

— **Hetvenkedő káplár.** Wiesner Imre tizedik ezredbeli tüzértizedes ma éjjel több polgáremberrel a Dob-utczán haladt végig. A civílek eközben összeszólköztek s csakhamar verekedni kezdtek. Egy rendőr közbelépett, de a tizedes erre, aki eddig csak nézte a verekedést, kardot rántott s leszurással fenyegette a rendőrt. Végre is az egész társaságot az erzsébetvárosi kapitányságra kísérték s a tizedest a katonai őrzáratnak adták át.

Napirend.

Naptár: Hétfő: szeptember 19. — Római kath.: Január vt. — Protestáns: Január. — Görög-orsz.: (szeptember 7.) Szocont. — Zsidó: Tischri. Sam Gedalje. — Nap két 5 óra 27 perczkor. — Nyugszik: 5 óra 47 perczkor. — Hold két: reggel 9 óra 36 perczkor. — Nyugszik 6 óra 40 perczkor este.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. **Nemzeti muzeum:** természetrajzi tára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépőj mellett tekinthetők meg.

Az iparművészeti muzeum, nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Természetrajzi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-út végén, látható reggel 9-től este 7 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek-jegy 30 krajczár.

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Az egyetemi fűvészkeri (Üllői-út) nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Technologiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig.

Országosképtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 2—5-ig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparsarnokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

A Petőfi-társaság gyászünnepe.

A Petőfi-társaság ma délelőtt tartott ülésén adott kifejezést a királyné halálán érzett fájdalomnak. Az ülésen Jókai Mórnak, a társaság elnökének kellett volna beszélnie, de az ősz író még nem érkezett vissza Bécsből, ahova a királyné temetésére utazott s így az ülést szépszámu közönség jelenlétében Várady Antal nyitotta meg. Rövid, de ékes szavakban tolmácsolta a nagy nemzeti fájdalmat. Indítványozta, hogy a társaság jegyzőkönyvileg adjon kifejezést mély gyászának, amelynek külső jelét, egy díszes koszorút az elnök helyezte a királyné ravatalra.

Ezután három alkalmi költemény következett.

Az első Endrődy Sándoré volt. A mély érzesű költemény utolsó versszaka ez:

Aztán álljuk körül drága koporsóját,
Némán emlékezve, minden másit feledve,
Ne hangozzék egy jaj, egyetlen síkj sem,
Maradjunk csöndesen . . .
A zajt nem ezerte.

Jakab Ödön szép verséből mutatóba közöljük a következőket:

Hatalomnak mi nem bájítjuk meg a térdünk,
Ha kell, inkább tűrünk, szenvedünk és vérzünk
Hanem ő előtte, mint megannyi szolgál,
A világ végeig térdepeltünk volna.

Nagy búbanatunk mely most kesereg érte,
Nemzedékről fog átszállni nemzedékre,
Mint eszébe a késő őszi gyásznak,
Mint örökök hagy át egyik év a másnak.

Végül Ábrányi Emilnek „A kapuczinusok templomában” című hangulatos költeményét szavaltta el Várady Antal nagy hatással. A költemény második része így hangzik:

Viszik a nagyasszonyt császárok sírjába,
Kopog a kőveken fejedelmek lába.
Királyok kísérik tündöklő sorokban,
S a fényes urak közt látatlanul ott van
Az a tizenhárom.

Tisztelgő szabljájuk csodásan csillámlik.
Aki látja, így szól: Valahol villámlik!
Egymás mellett, büszkén, mint egy kor a csatán,
Kívont karddal ott megy a koporsó után
Az a tizenhárom.

Püspök, érsek, császár, kamarások népe
Kísérik a Drágát a kriptá eljébe.
Pompásabbat, szebbet nem látott a város,
Amde méltóságban mindent tulsugároz
Az a tizenhárom.

Ahová lemenni senkinek se szabad,
Oda is behatol a daliás csapat.
Amikor leteszik a helyére szépen,
Ott áll a királylány a kriptá ölében
Az a tizenhárom.

Aki lenn volt, fejjön. Még az is ott hagyja,
Aki azt az asszonyt legjobban siratja.
Akinek a lelke marad a halottnál.
Csak azok nem mennek. Tisztelegve ott áll
Az a tizenhárom.

Csönd. Sötétség árad a világra széjjel.
Csak lenn, a kriptában, csak ott nincsen éjjel.
Van, magyar királyné, aki őriz téged:
Ragyogó kardjával ott áll díszörseget:
Az a tizenhárom.

A közönség e költemény hatása alatt osztott szét.

Megjegyezzük végül, hogy „Magyar költők gyászja” címmel Neugebauer László, a Petőfi-társaság tagja, német fordításaiban bocsátja közre a magyar költők ama költeményeit, amelyek a nagy nemzeti gyász alkalmából megjelentek. A kötet a Petőfi-társaság czége alatt jelenik meg és a fordító a jóvedelmét az Erzsébet-szobor-alap gyarapítására ajánlotta föl.

A halasi zsidóság.

Az itt alább közölt levélnek abban a hitben adunk szívesen teret, hogy a felszólalásnak meg lesz a foganatja. A levél, amelyről szó van, a következő:

Kun-Halasz, szeptember 18.

Tekintetes szerkesztőség!

A mi tősgyökeres magyar városunk politikai és közéletéről csak igen elvétve jelle meg egy-egy jelentőségtejtőbb hír a nyilvánosság előtt. Helyi jelentőségű dolgok nem is érdeklék a nagy közönséget. Amiről azonban referálni kívánok, az már közérdekű dolog, mert nemzeti nyelvünk kérdéséről van szó.

Ebben a tősgyökeres magyar városban, ahol, hogy a németnyelv mennyire vert gyökeret, a múltból az a tény igazolja leginkább, hogy mikor 1868-ban a szárazság miatt a jelenlegi polgármester vezetése alatt egy inséges bizottság Bécsben járt, hogy inségekölcsön megadását kérelmezze, az akkori császári pénzügyminiszternek Larisch grófnak ekként mutatta be a halasi inségeküldöttséget: „Excellenz, nehme die Freiheit die Halascher elende deputation vorzustellen” és ahonnan került ki az a kurucz kun fia, aki midőn Nagy-Körösön a főgimnáziumot szemügyre vett Palfy Moricz gróf helytartó által fellüve lett, hogy fordítsa németre azt, hogy: „a nap süt”, kevély öntudattal vágta oda „das Tag hackt”, nohát ebben a tősgyökeres magyar városban megtörtént most az a hihetetlen eset, hogy Mozes hitvallásu magyar testvéreink rabbit választván, egyben elhatározták, hogy fölválva betenkint tartson templomi beszédet magyarul és németül, jöllehet alig van az izraeliták közötti egykettő, aki a német nyelvet grammatikailag beszél s jöllehet egyetlenegy sincs, aki közülük magyarul ne értene és beszélne.

Hát már ez a határozat is némi indignációt és visszatetszést szült; mert az ellen, hogy zsidó

nyelven tartanak istentiszteletet, senkinek észrevétele nem lehetne; de az ellen, hogy német nyelven tartanak istentiszteletet egy oly hitközségben, melynek minden tagja érti a magyar nyelvet, már jogosult lehet a fölláborodás.

Csak hogy nem álltak meg még a hozott határozat mellett sem, mert valami Beck Mór nevű uraság amelleit agítál, hogy kizárólag németül tartassanak az istentiszteletek és igyekeznek is prozelitákat szerezni eme törekvésnek, melyet az itteni közönség indifferenciája mellett még érvényre is emelhet, ha idejekorán meg nem helyezzük ezt a hazafiatalan törekvést.

Érthetetlen valóban, hogy akkor, mikor a világ egyetlen államában sem élveznek a zsidók annyi szabadságot és előnyt mint nálunk és amikor méltán megvárhatnók, hogy ennek a nemzettestnek őszinte és magyar tagjaivá váljanak, egy tősgyökeres magyar városban így hívják ki maguk ellen a közvéleményt és bizonyítványt adnak ki magukról azzal, hogy ők magyarosodni nem akarnak.

Ez a legnagyobb hálátlanság az ellen a nemzet ellen, mely velük szemben a jogegyenlőség legmesszebbmennyő jótéteményeit megosztotta.

Igaz ugyan, hogy nagyon ritka a mienkhez hasonló eset. Alig akad egy-kettő az országban. De ennek az egynek se szabad megtörténnie. S ezért bizunk a halasi zsidóság hazafiasságában s reméljük, hogy a zsidó egyház hazafias elemei a legnagyobb indignációval utasítják vissza a magyarellenes terveket. r. i.

Történelmi apróságok.

Nagy föltűnést kelt most Angolországban egy névtelenül megjelent memoire-kötet, amelyben igen intím apróságok vannak elmondva előkelő államférfiakról. A vatikánról szolo fejezetben többek között ezeket írja az író:

A szerzőnek egy barátja, egy előkelő diplomata, 1870-ben Rómában volt és kihallgatásra ment IX. Pius pápához. A pápa igen szívesen fogadta a diplomatát, s miután leültette, szivarral kínálta meg.

— Azt mondták nekem, szolt ő szantsége, hogy ez a szivar nagyon jó.

— Nagyon köszönöm, de nem dohányzom. Nem vagyok rabja semmi bünnök, felelt nagy ostobán az angol.

— A dohányzás nem bűn, felelt a pápa, mert ha bűn volna, akkor ön bizonyára dohányoznók.

Mikor II. Vilmos császár először volt Rómában, Bismarck Herbertet is magával vitte.

Mikor a császár belépett a kihallgatási terembe, Herbert is vele akart menni, egy pápai kamarás azonban utját állta.

— A pápának a császárral folytatott beszélgetésénél nem szabad harmadik személynek jelen lenni.

— Én Bismarck Herbert gróf vagyok.

— Ez megmagyarázhatja, de nem menti magaviseletét, ríposztolt méltóságtejtésen a kamarás.

— A lord Beaconsfieldről szolo pompás anekdoták közül itt adjuk a legjobbak egyikét.

A lord igen rossz francia volt. 1878-ban tudvalevőleg ő is jelen volt a berlini kongresszuson. A kongresszus előestéjén lord Russel, a berlini brit nagykövét kétségbeesett arccal látta szobájába rontani Beaconsfield tiltkárát.

— Lord, szolt a titkár, roppant nagy zavarban vagyunk. Képzeld csak, lord Beaconsfield elhatározta, hogy francia nyelvű beszéddel nyitja meg a kongresszust; hosszú beszédet szerkesztett, amelyet most magol és holnap föltálal nekünk. Holnap kompromittálva leszünk az egész világ előtt, mert a lord francia kiejtése valósággal fantasztikus. Mit tegyünk, az Istenért?

Russel nem esett kétségbe. Elhajtattott Beaconsfield lakására és bekopogtatott hozzá. A lord épen vetkőzött; lefeküdni készült.

— Kedves lord, szolt a nagykövét, a házban nyugtalanító hír van elterjedve.

— Ugyan mi?

— Azt mondták nekem, hogy ön francia beszéddel akarja megnyitni a kongresszust.

— Igen. Van valami kifogása ellene?

— Óh nem, felelt a kövét, mi tudjuk, hogy ön kivergődik majd a kátyuból. De gondolt-e arra, hogy nincs könnyebb dolog a világon, mint egy francia beszéd megszerkesztése? A kongresszuson bizonyára lesznek még vagy feltucatnyian, akik ezt megteszik. De ki beszél jobban angolul mint ön? Azok a küldöttek, akik Európa minden részéből itt összesereglettek, abban a jó reményben vannak, hogy hallani fogják önt angolul beszélni, mert tudják, hogy ön Angliának legjobb szónoka. Azt kérdeem most: akar nekik ilyen csalódást okozni? Tudna ilyen rettenetes lenni?

Beaconsfield fölvette a monokliját és hosszabb ideig fixirozta a nagykövetet.

— Az, amit ön mond nekem, szolt rövid szünet után, nem egészen helytelen. Majd gondolkodom még.

És meggondolta a dolgot. Angolul beszélt. Átlátott-e a Russel cselén, vagy a bizelgés ejtette meg? Azt nem tudja senki.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Blaha Lujza első fellépte. Nyári szabadsága után Blaha Lujza ma lépett fel először a „Gyimesi vadvirág” Magda szerepében. A Népszínház közönsége ebből az alkalmából zsufolásig megtöltötte a nézőteret és lelkesen üdvözölte az aranyos művésznőt, aki ma is páratlan bájjal játszott és énekelt. Lelkes taps hangzott fel, amikor színpadra lépett és ez a taps egyre-másra megisméltődött az előadás folyamán. Minden dalát újra és újra kívánta a közönség hallani. Első dala után több csinos virágokréttát kapott.

Az áruló.

— Gillette rémdrámája. Bemutatta a Magyar Színház szeptember 18-án.

A rémdrámák az irodalmi Kain-jegyvet hordják homlokukon. Szegény rémdrámák! Nem vagyunk irantuk igazságosak. Mert nincs jogunk a rémdrámát lenézni, mint a hogy nem gunyolódunk a dajkameseinken sem. Ugy-e, hogy könyes szemmel gondolunk vissza a régi gyermekhistóriákra, amelyeknek nem volt sem értelmük, sem logikájuk, se fülük, se farkuk — csak tanulságuk! A rémdrámának is többnyire semmije sincs, csak tanulsága. A gonosz a vízbe ful, vagy pedig kisütik tüzes vassal a szemét.

Nem vagyunk opés cinizmussal eltelve a rémdrámák iránt.

De legyen rémdráma! És fagyjon meg bennünk a vér! Les dieux s'en vont! mondta Heine, amikor már nem élt többé Goethe és Byron. A rémdrámák költői sincsenek többé! mondhatjuk mi. Hol van a régi D'Ennery vagy Raimund vagy Raupach, akik még maguk is borzongani (nemcsak másokat borzongatni) tudtak, akik még maguk is úgy sirtak, mint egy másod a karzaton. Ha az író lelkében nincs meg a naiv, gyermekes hit, nem tudja ezt átültetni a nézőbe sem. De elképzelhető-e ma egyáltalán ez a puerilis kedélyállapot az irodalomban, ma, amikor a család, a házasság, az örökletesség kérdései zakatolnak szegény fejünkben? Valamikor igenis elképzelhető volt. Akkor, mikor a nagyobb lángelmék, egy Walter Scott, idős Dumas, sőt Viktor Hugo is tele voltak misztikus gondolatokkal, lovagmésékkel: ilyen korban a kisebb tehetségek is egész bátran megirhatták rémdrámáikat. Ma egyik-másik poétánk talán rémesebb amazoknál, de rémdrámát többé nem tud írni. Lelkében nincs meg többé az a jámbor meghatottság, amelyet a gyermek érez, ha sötétbe viszik, vagy villámlik. Les dieux s'en vont. A Parnasszuson nincsenek többé istenek mosolygó és síró gyermekfejekkel: csupa jól kifejlődött, cinikus fejű istenséggel van tele e hely.

Es a rémdráma válsága.

SPORT.

+ Lóverseny Szabadkán. A szabadkai lóverseny-egyesület 1898. október 2-án lóversenyt rendez. Versenybírák lesznek; Schmausz Endre főispán, elnök; Mamuzsich Lázár, Varga Ágoston, Vermes Béla, ifjabb Vojnich Sándor.

+ Uszóverseny. A „Magyar Uszó-Egyesület” e hónap 24-ikén este 7 órakor a Lukács-fürdőben házi uszóversenyt rendez a következő műsorral:

1. 100 yardos uszás.
2. 220 yardos zárt uszás.
3. Újúsági verseny (50 yard).
4. Fejes verseny.
5. Háton-uszás (100 yard).
6. Újúsági verseny (224 méter).
7. 440 yard handicap.
8. Tányér buvár-uszás.

+ Nemzetközi atlétikai viadal. A Budapesti Torna-Club ma délután három órakor a budapesti torna-és sportegyletek versenypályáján kerékpár-és atlétikai versenyeket rendezett. A nap főeseménye Magyarország bajnoki versenyei voltak, amelyek közül a magasugrás bajnokságát Frey Ferencz, a kerékpár-bajnokságát Keszler Albert, a síkfutás bajnokságát Speidl Zoltán, a diszkoszdobás bajnokságát pedig Corray Artur nyerte meg. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Nemzetközi síkfutás 100 yard első előfutam.
1. Záborszky István dr. (M. A. C.) 2. Némegy Gyula (M. U. E.) 3. Guttman Alfréd (B. T. C.)
Második előfutam: 1. Koppán Pál (M. U. E.) 2. Takács Tamás (M. U. E.) 3. Herczog József (M. U. E.)

II. Nyeretlenek kerékpárversenye. 1000 méter (országos zárt.) Első előfutam: 1. Raugfai Antal (B. T. C.) 2. Hermann József (M. U. E.) 3. Hlabeska Géza (Condor K. E.)
Második előfutam: 1. Bastier Ernő (Condor K. E.) 2. Megyeri Károly (M. U. E.) 3. Vécsey Nándor (B. K. E.)

III. Nemzetközi síkfutás 100 yard. Döntő futam:
1. Koppán Pál (M. U. E.) 2. Guttman Alfréd (B. T. C.) 3. Herczog József (M. U. E.)

IV. Nyeretlenek kerékpárversenye. 1000 méter Döntő futam. 1. Langfai Antal (B. T. C.) 2. Klabesko Géza (Condor K. E.) 3. Bastier Ernő (Condor.)

V. Magyarország bajnoksága magasugrásra (földről.) Elsőnek „Magyarország 1898-iki bajnoka magasugrásban” cím és aranyérem bajnoki szalagon. 1. Frey Ferencz (O. T. E.) 1'68 méter. 2. Sasse Károly (M. A. C.)

VI. Magyarország kerékpáros bajnoksága 1000 méter. Elsőnek: „Magyarország 1898-iki kerékpáros bajnoka 1000 méterre” cím és aranyérem bajnoki szalagon. 1. Keszler Albert (Condor K. E.) 2. Lilits Milutin (M. A. C.) 3. Gillemont Ferencz (B. T. C.)

VII. Nemzetközi távolugrás (földről.) 1. Strauss Gyula (O. T. E.) 5'88 méter. 2. Rozák István (M. U. E.) 5'75 méter. 3. Sasse Károly (M. A. C.) 5'72 méter.

VIII. Magyarország bajnoksága 200 méteres síkfutásra. Elsőnek „Magyarország 1898-iki bajnoka 200 méteres síkfutásban” cím és aranyérem bajnoki szalagon. Első előfutam: 1. Speidl Zoltán (M. U. E.) 2. Guttman Alfréd (B. T. C.)
Második előfutam: 1. Záborszky István (M. A. C.) 2. Koppán Pál (M. U. E.)

IX. Magyarország bajnoksága diszkoszvetésre. Elsőnek „Magyarország 1898-iki bajnoka diszkoszvetésben” cím és aranyérem bajnoki szalagon. 1. Corray Artur (B. T. C.) 2. Czettier Rezső (M. U. E.) 3. Németh István (Vasvárm. Sp. E.)

X. Magyarország bajnoksága 200 méteres síkfutásra. Döntő futam: 1. Speidl Zoltán (M. U. E.) 2. Záborszky István dr. (M. A. C.) 3. Guttman Alfréd (B. T. C.)

XI. Kerékpár-térelőnyverseny. 2000 méter. 1. Lilits Milutin (M. A. C.) 2. Klatsko Géza (Condor K. E.) 3. Gillemont Ferencz (B. T. C.)

XII. Nemzetközi síkfutás 1 angol mértföldre. 1609 méter. 1. Malcsiner Gyula (M. I. K.) és Ujváry Cseh Ödön (M. U. E.) holtversenyben. 2. Révay Károly (M. U. E.) 3. Kürti Gyula (M. U. E.)

XIII. Nemzetközi síkfutás térelőnyverseny 1/4 angol mértföldre. 1. Franyó Gyula (B. T. C.) 2. Révay Károly (M. U. E.) 3. Pösztinger Nándor (O. T. E.)

A versenyek után este nyolcz órakor díjkiosztás és társasvacsóra volt.

+ Nemzetközi atlétikai verseny. A „Magyar Testgyakorlók Köre” tíz éves fennállásának emlékére október 9-én délután harmadfél órakor a csömöri-úti (millennárius) versenypályán nemzetközi atlétikai és országos kerékpárversenyt rendez.

A versenyek feltételei a következők:

I. Százyardos síkfutás. Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

II. Kétezer méteres kerékpár-térelőnyverseny. (Országos nyílt.) Elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

III. 804 1/2 méteres síkfutás Magyarország bajnokságáért. Elsőnek „Magyarország bajnoka 804 1/2 méterre 1898. évre” cím és aranyérem bajnoki szalagon, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

IV. Diszkoszvetés. Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

V. Háromezer méteres kerékpár-főverseny. (Országos nyílt.) Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

VI. Magasugrás. Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

VII. 402 1/2 méteres síkfutás. Térelőnyverseny. Elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

VIII. Tízezer méteres kerékpárverseny Budapest székesfőváros bajnokságáért. A magyar kerékpáros szövetség engedélyével (országos zárt.) Elsőnek „Budapest székesfőváros bajnoka 10.000 méterre 1898. évre” cím és aranyérem bajnoki szalagon, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem. Vezetés megengedve a másodiktól az utolsó előtti körig.

IX. Súlyemelés két karral, fokozatosan emelkedő súlyllyal. Győztes az, aki legnagyobb súlyt emeli. Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

X. Ezer méteres síkfutás. Elsőnek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-érem.

Bécsi szeptemberi lóversenyek.

(Negyedik nap.)

A mai freudenauai versenyeken a legkisebb nyoma sem látszott annak a nagy gyásznak, mely a császárvárost érte; hacsak nem az, hogy a szünetek alatt nem szólt a katonazene. A szokott hangulaiban folytak le az egyes futamok. A szélsőséges állatok gondoskodtak néhány meglepetéssről, ellenben a favoritok közül csak Angely és Killarney feleltek meg az általános bizalomnak. A kanczadijban Hebe csak második lett, nagyon nyomta a súly; e versenyben Bébé győzött, mely úgy látszik visszanyerte a két éves formáját. A bécsi nagy handicap-ben Or-dur biztosan győzött a szépen felnyomult Néni és Malteser ellen. Gyönyörűen futott Primula, mely csak utolsó pillanathan szorult le a negyedik helyre.

A részletes eredmény a következő:

I. Cadet-verseny. Díj 2000 korona. Távol-ság 1200 méter.

1. Br. Springer Angely 58 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Gr. Hunyady I. Wanderer 56 kilogramm, lovagolta Poole
3. Dreher Antal Glück auf! 56 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, tíz hosszal harmadik.

Totalisateur: 5:6, helyre 25:21 és 25.

II. Őszi-kanczadij. 5000 korona. Távol-ság 2000 méter.

1. Gr. Wenckheim D. Bébé 47 kilogramm, lovagolta Marsh.
2. Schossberger L. Hebe 59 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Zangen J. Kadmea 47 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Gr. Henckel A. Menyecske 54.5 kilogramm, lovagolta Poole. Gr. Hunyady I. Dainty 47 kilogramm, lovagolta Cleminson. Wahrmann R. Duna 47 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur 5:42, helyre: 25:97 és 56.

III. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távol-ság 1200 méter.

1. Báró Edelsheim Gy. L. Killarney 50.5 kilogr., lovagolta Barker.
2. Gróf Wenckheim D. Esthajnal 52.5 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Egyedi A. Artatlan 52.5 kilogramm, lovagolta Griffiths.

Futottak még: Krausz L. Pityipalkó 51.5 kilogramm, lovagolta Peake. Angarni ménes Oculi 51.5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Capt. Gaston Orion 51.5 kilogramm, lovagolta Bulford A. Dr. Russo E. Nini 52.5 kilogramm, lovagolta Hyams. Szemere M. Tárogtató 54 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, háromnegyed hosszal harmadik.

Totalisateur: 5:12. Helyre 25:30, 32 és 45.

IV. Bécsi nagyhandicap. Díj 15.000 korona, Távol-ság 1600 méter.

1. Báró Springer G. Or-dur 55 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Egyedi A. Néni 54 kilogramm, lovagolta Griffiths.
3. Mr. Newmarket Malteser 49.2 kilogramm, lovagolta Peake.

Futottak még: Mr. Siltan Primula 53 kilogramm, lovagolta Adams. Péchy Andor Mirko 65 kilogramm, lovagolta Poole. Péchy Andor Gonosz 58 kilogramm,

Az „Áruló” is, sajnos, se nem dráma, se nem rém-dráma. Az angol-amerikai polgárháborúban Thorne százados az észak-amerikai csapatok érdekében kémkedik és ezért agyonlövik. Egy szép barna miss, aki szerette, és egy néger szolga, aki ebbséggel ragaszkodott hozzá, összerogynak, amikor ablakuk alatt a lövés eldördül. Ez a darab meséje.

Az angol vagy amerikai szerző „Secret service”-nek (Titkos szolgálat-nak) nevezte darabját; a magyar cím teljesen hibás és értelmetlen. A nézőt olyan zavarba hozza, amelyből egyáltalán nem tud többé kibontakozni. Senki sem tudja ez után a cím után, hogy Thorne százados miért áruló, hogy kit vagy mit árult el. Amint hogy nem is árult el senkit és semmit. Thorne százados kém-szolgálatot teljesít, tehát épenséggel nem áruló. A kém mindíg szimpathikus, mert csapatai érdekében vakmerő tettekre kész és életével játszik, az áruló ellenben mindig nyomorult. A Magyar Színház nézőteréről tehát egész este lehetetlen a darab hő-sével rokonszenvezni és ezzel alaposan tönkre van téve a darab hatása. Ime, mit tehet egy könnyel-műn (talán egy időszereű szennázció: a Dreyfus-ügy kedvéért) odavetett cím!

De hát maga a hosszadalmas és monoton darab is végtelen szegény ugy drámai, mint külső szin-padi effektusokban. Nem hat sem a köny-mirigyekre, sem a gyermekfantáziára. Egy sok ajtóval, ablakkal és függönyvel bíró tágas szalo-non keresztül szalad be és ki ugyanaz a pár száz katoná és jelenti a földök, lihegő hangon, hogy mi történik a színpalak mögött. Hogy most elfogtak valakit odakünn, most harci ménék száguldnak odakünn, most veszélyben a haza odakünn! Ilyen módon el lehetne játszani egy estén (a diszletek mögött) a francia forradalmat, a har-minczéves háborút és ráadásul még az egész klasszikus ó-kort.

Ha legalább összedőne ez a richmondi szalo-n, amelyet egy felvonás hijával örökké magunk előtt látunk és amelyben az angol-amerikai pol-gárháboru minden epizódja lejátszódik, vagy leg-salább átválnának hirtelen szezi csatornává, mint a régi jó látványos színművekben történt! Ne tes-sék ezen mosolyogoi! Az elváltozó vizes csator-nák és a tuberkulotikus árvagyermek a rém-dráma írójának ép oly nélkülözhetetlen eszköze, mint Dumasnak a bukott hölgy, mint Ibsennek a hátgerincsorvadás és mint Hauptmannak a meg-nem értett magányos lelkek. Tisztelet a rekvizitumoknak! De hát az „Áruló”, mint mondtuk, még görög-tűzzel sem dolgozik.

Ha azonban ma este a Magyar Színház dra-maturgiája csődöt mondott is, az ensembleja győ-zött. Ami taps az est folyamán a tele néző-térről felhangzott, e sikernek szólt. A szerep-lők friss, okos és lucidus játéka minden-kit meglepett. Balla a czimszerepet mind-végig igen szépen, férfiasan és elég változatosan játszotta. Erősen bizunk György Ilona tehetségé-ben; ma hallottunk tőle néhány meleg, közvetlen hangot és láttunk néhány kerek, hangulatos pose-ot. Somló Emma arca csupa profil: ezt a sok éles-séget ügyesebb hajviselettel maszkirozni lehetne. De játéka annál gömbölyűbb és puhább; végtelen graciózus minden mondata. Érdekes alakot muta-tott Ferenczi és jók voltak Molnár László és Ró-zsahegyí is.

Ilyenkor ősi levélhullás idején már zörögnek a sírok és a molnár fölkelte gyermekét, hogy együtt induljanak ismét el a föld felé. Ők az igazi rém-dráma hősei. Ha ma este véletlenül benéztek a Magyar Színházba és érezték azt a langyos han-gulatot, amely a nézőtérben szerteáradt és látták azt a gyöngye konkurrenziát, amelyet nekik a be-csületes Thoru százados csinál, azokat a pisze-rru munkásiányokat, akik oly fásult, közömbös arczezal ültek ott a karzaton, mintha a park-klub hölgyválasztmányához tartoznának; ha látták azt, hogy nem gyul ki egyetlen arc, nem borzong egyetlen hát és nem kap sírógörcsöt egyetlen szem sem — akkor a molnár és gyermeke bizonyára elé-gedetten köhögtek és átszellemült arcukon gnyos mosoly siklott végig.

M. G.

Ivagolta Sharpe. Mr. C. Wood F6th Park 48 kilogramm, ivagolta Gilchrist. Mikl6sfalvi m6nes Wagner 48 kilogramm, ivagolta Wilton. Mr. Dorrit Katinka 47 kilogramm, ivagolta Sands. Gr6f Eszterh6zy M. Wie Seide 45.5 kilogramm, ivagolta Cleminson. Schindler L. Toll 44.5 kilogramm, ivagolta Stack. Dr. Russo E. Aspasia. 42 kilogramm, ivagolta Peasnell. Gr6f Kinsky Zdenko Pressburg 40 kilogramm, ivagolta lov6sz. j

Bir6i it6let: Biztosan f6l hosszal els6, nyak-hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 34, helyre 25 : 65, 128 6s 79.

V Szeptemberi g6tverseny. D6j 5000 korona. T6vols6g 2400 m6ter.

1. Hg. Auerperg F. B u d a 65 kilogramm, ivagolta Williamsona.
2. Dreher A. I n e s 65 kilogramm, ivagolta Wheeler.
3. Gr. Eszterh6zy M. P a g a t u l t i m o 65 kilogramm, ivagolta May.

Bir6i it6let: K6zdelem ut6n m6sf6lhosszal els6, k6l hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 14, helyre 25 : 65 6s 65.

VI. Trompeter akad6lyverseny. D6j 3000 korona. T6vols6g 4800 m6ter.

1. Tr6nk6l sz6zados Millefleurs 62.5 kilogramm, ivagolta Feoghegan.
2. Dreher A. B u m d i 6 h 64 kilogramm, ivagolta Weehler.
3. Gr. Trautmannsdorf L. N y a l 6 n k 62.5 kilogramm, ivagolta Buckenham.

Bir6i it6let: K6nnyen 6t hosszal els6, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 11, helyre 25 : 28 I, 34 II.

VII. Handicap. D6j, 2000 korona. T6vols6g 1000 m6ter.

1. Dreher A. S a r d e l l e 47 kilogramm, ivagolta Bulford S.
- Krausz L. Z s u z s i 50 kilogramm, ivagolta Peake.
3. Mr. Janoff B a n d a 48 kilogramm, ivagolta Gilchrist.

Futottak m6g: Br. Springer G. Berenice 51 kilogramm, ivagolta Hyams. Gr. Arco-Zinneberg Hunding, 54.5 kilogramm, ivagolta Huxtable. Wahrmann R. Damiette, 53 kilogramm, ivagolta Adams. P6chy A. Da capo 52 kilogramm, ivagolta Poole. Mr. Five Brabantine 49 kilogramm, ivagolta Bulford A. Schindler L. Tristan 47.5 ivagolta Marsh. Br. K6nigswarter Heute noch 47 kilogramm, ivagolta Wilton. Mr. Blue-Green Palma 43.5 kilogramm, ivagolta Sands. Mikl6sfalvi-m6nes Tr6lby 43 kilogramm, ivagolta Peasnell.

Bir6i it6let: K6zdelem ut6n fejhosszal els6, k6t hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 83. Helyre 25 : 141, 49 6s 81.

NYILT-T6R.

Egy6vi 6nk6ntesek

legel6g6nsabban 6s legolc6s6bban f6l6sz6r6ltettek

Ziller M6r 6s t6rsa

cs6sz6ri 6s kir6lyi udvari szállit6kn6i

Budapestben, K6r6ly-laktanya,

ID6J6R6S.

A m. kir. orsz6gos meteorologiai int6zet t6v6rleti jelent6se 1898. szeptember 18-6n reggel 7 6rakor

6llem6s6k	L6gnyom6s mm. 700 +	A h6m6r6s6k- 6t Celsius sz6rint	Cs6pnyom6s	6llem6s6k	L6gnyom6s mm. 700 +	A h6m6r6s6k- 6t Celsius sz6rint	Cs6pnyom6s
Arv6v6r6s	70.3	09.4	...	P6ta	66.9	15.8	...
B6m6czb6nya	70.3	07.3	...	L6cs6k	64.4	17.8	...
N.-Szomb6r	70.3	07.3	...	S6r6s6r	64.4	17.8	...
Magyar-6v6r	70.7	08.4	...	T6r6cs	67.0	17.6	...
O-Gy6r	70.4	06.7	...	F6r6cs	66.7	18.1	...
6s6p6t	70.6	07.3	...	R6m6	65.3	18.4	...
S6p6r	69.7	11.2	...	N6p6ly	65.3	18.4	...
Her6ny	70.3	05.1	...	B6r6cs	62.0	20.2	...
Keszthely	70.0	14.2	...	P6l6r6s6	65.1	20.2	...
Z6gr6b	70.4	16.3	...	M6l6	63.2	22.5	...
F6r6cs	68.5	15.3	...	Z6r6cs	60.0	20.0	...
Cik6v6nc6	68.6	19.4	...	H6r6cs	62.3	21.0	...
P6nc6v6r	69.6	09.1	...	N6r6	66.4	19.7	...
Temesv6r	68.3	03.0	...	P6r6	62.1	18.2	...
Ar6d	69.9	09.3	...	K6p6r6cs	67.1	13.7	...
Szeged	69.5	09.1	...	H6m6r6	65.0	11.5	...
Sz6v6k	71.3	10.4	...	B6r6	67.3	11.4	...
Eg6r	70.2	09.4	...	Christiansand	67.1	10.1	...
D6br6csez	69.3	09.4	...	Stockholm	60.0	00.0	...
K6sm6rk	71.9	00.0	...	Szent-P6terv6r	69.7	05.7	...
Ungy6r	70.9	06.1	...	Moszkva	61.0	00.0	...
Sz6kt6r	69.9	06.0	...	V6r6	71.9	38.2	...
Nagy-V6r6d	69.9	11.9	...	K6r6	66.3	07.8	...
K6l6szv6r	69.3	06.1	...	Odess6
Nagy-Sz6ben	70.4	07.0	...	S6l6n	60.0	11.9	...
B6cs	69.8	07.4	...	Sc6f6	60.0	08.0	...
S6lzburg	71.6	08.1	...	K6nszt6nt6n6p6ly	66.0	16.9	...
K6l6nferdt	68.2	08.1	...				

A h6r6z6t l6nyeg6ben n6ncsen v6ltoz6s, amennyiben a maximum megmarad K6r6p-Eur6pa f6l6tt 6s a depresszi6 az angol-sv6d partvid6ket 6rinti.

Ezzel 6sszef6gg6sben 6s6 csak6s Eur6pa 6sz6ly6g6t6t 6n6l6n volt, m6g m6s6t sz6r6sz6g uralkodik.

H6z6nkban a der6lt 6s z6ppal 6ny6b 6s6 egyre tart. F6j6l azonban a h6r6t6s fokoz6dik.

Der6l6re m6g nem v6r6h6t6 v6ltoz6s.

BABEL.

Francia reg6ny. (42)

Irta: Augustin Filon.

A tulajdonosn6 6s le6nya — a k6t „majdnem tisztess6ges h6lgy“ k6kr6l az engesztelhetetlen Wemyss besz6lt — a t6rsalg6ban dolgoztak. Julien r6viden k6sz6nt6tte 6ket 6s egyenesen szob6j6ba ment. Miel6tt leeresztette f6gg6ny6t, egy pillanatra elmerengett azon a f6nyen, mely London felett ellepte az 6gboltot, mint valami 6ri6si l6ng vissz6f6ny6. Ez a v6ros, melyet meg kell h6d6tania, ez a gig6si, az 6l6 zs6km6ny, a f6ktelen ambici6k h6rcztere, melyen gy6znie vagy meghalnia kell! Cz6lt fog-e 6rni? Egyik6t azon perczeknek 6lte most 6t, mikor a lelker6k kimer6lnek s az ember nem biztos benne, hogy igaz6n oly sz6l6rdan, olyan forr6an 6hajlja-e el 6rni azt, amit m6g az im6nt mint f6cz6lt t6z6tt ki mag6nak. Meggyujtott egy gyerty6t; bizonytalan, lobog6 6s szomor6 vil6goss6g t6lt6tte be a szob6t. Le6lt 6s v6g6gfutott szem6ivel szeg6nyes butorzat6n, a szeg6nyes 6s k6ts6gbe6jt6n csupasz kemencz6n a t6rt rug6ju karossz6ken, a poros 6s kopott terit6n, mely az asztalt takarta be, pedig jobb lett volna, ha 6nmag6t fedi el. Julien gondolatai a multban kalandoztak, felid6zve a r6g elmult napokat, mikor m6g gyermek volt. K6pzelet6ben ott volt abban a szomor6 lak6sban, melyben Franciaorsz6gb6l val6 meg6rkez6s6k ut6n laktak s mely jelenlegi száll6s6hoz annyira hasonlított. Teh6t mindig ujra 6s ujra fel kell majd vennie a keserves h6rcz6t, a n6lk6l6z6s 6s szenved6s ellen?

E pillanatban kopogtattak az ajt6n. Julien azt hitte, Wemyss j6, hogy lefekv6s el6tt egy p6r keser6 b6tortalanit6 dolgot mondjon el neki. Julien 6pens6ggel nem kiv6nta az 6r6g t6rsas6g6t 6s hallgatott. De uj6b6l kopogtattak. Ekkor az a bizarr 6tlete t6madt, hogy egy asszony keresi. Felkelt teh6t 6s ajt6t nyitott. T6nyleg asszony volt. Egyszer6 kalap volt a fej6n, arcz6t 6llig f6tyol borította 6s tet6t6l talpig es6k6penybe volt burkolva, melyr6l csak egy csurg6t a viz. Mindamell6t volt e n6 fell6p6s6ben egy leirhatlan valami, ami els6 szempillant6sra el6r6lt, hogy nem e v6rosr6sz szomor6 lak6i, az East-End k6vezet6nek fantomjai k6z6l val6.

— Mit parancsol asszonyom? sz6lt Julien meglepetten b6mulva a h6lgyre.

Kiss6 rezg6 kaczag6s hallatsz6tt a lebecs6tott f6tyol al6l.

— Nem 6smer meg? sz6lt a n6 igen halk6n.

Bel6pett a szob6ba s az asztalra tette a kis t6sk6t, melyet egyik kez6ben vitt; egy egészen kis kutya, melyet karj6n tartott, idegesen r6zta a nyak6n lev6 cs6ng6t...

— Tal6n lesz szives Bob-ot megtisztelni azzal, hogy r66smer?

— Saint-Clair kisasszony!

— 6letnags6gban.

Azut6n elsz6nts6ggal, melyet csak kez6nek reszket6se hazudt6t meg, leoldotta a f6tyolt, letette kalapj6t 6s Julien viszontl6thatta ezt a kedves sz6ke f6rt6kkel 6vezett arcz6t, melyet most v6lt l6tni el6sz6r 6let6ben.

— 6n nem igen l6tszik 6r6lni a viszontl6t6s6nak, Delaunay ur. Azonban, mikor ut6lj6ra tal6lkozunk, el6g j6 bajt6rsak v6ltunk... Vagy tal6n elfelejtette m6r az old-brooki b6ny6t?

— 6n, nem; de azt hittem, hogy 6n nem fog r6 visszaeml6kezni.

— Nekem szint6n olyan j6 eml6kez6t6hets6gem van, mint 6nnek... 6s azt6n el sem feledhettem, mert m6g most is s6nt6tok egy kiss6 azon a l6b6mon, melyet 6n szab6dított ki. Oh! de csak egy kevesse! Ha akarom, tette hozz6 kaczer6n, h6t nem is veszik 6szre!

Es6k6peny6t az ajt6ban lev6 r6gi fogasra akasztotta 6s azt6n a t6z mell6 t6rdelt.

— Van kavar6vas?

— Csak egy f6l... De nem engedhetem meg...

Amy kedvesen tartotta vissza Julient, f6l6lv6 karj6t.

— Nem, a h6ziteend6k a n6 dolga. Majd megl6tja, milyen t6zet csin6lok 6n... M6ris sokkal vid6m6bban lobog...

Amy k6zelebb akarta tolni a t6rt rug6ju karossz6ket. Az idomtalan szersz6m nem engedett s ketten fogtak hozz6, hogy elmozdits6k.

A t6rgyakban is, mint az 6l6 l6nyekben, van n6ha-n6ha valami makacs rosszakar6t, valami kaj6n bosszuv6gy. S mintha meg akarta volna bosszulni a v6n karossz6k, hogy elmozdított6k arr6l a helyr6l, hol m6r hat esztend6 6ta aludta 6lmeit, tol6s k6zben kett6hasította a sz6nyeget, ami felett mindaketten kaczagtak.

Alig 6lt le Amy, h6t ugy 6rezte, hogy elveszti egyens6ly6t.

— Elfeledtem, sz6lt Julien, hogy a karssz6k n6gy l6ba k6z6l csak az egyik6n van csigaker6k.

— Igen, s6ntit mint 6n, csakhogy nem tudja elpal6stolni fogyaszt6sait.

Julien a h6rom r6videbb l6bat egy a szoczi6lista n6 j6v6j6r6l sz6l6 n6met munka h6rom k6tet6vel t6masztotta al6. V6gre Amy, Bobbal az 6l6ben, elhelyezkedhetett.

— N6zze csak milyen vizesek a f6lei!

Julien Amy mell6 t6rdelt 6s megsimogatta a kutya f6leit, mialatt a le6ny 6de arcz6t szeml6lte, mely a ked6lyt6l 6s rem6ny-s6gt6l csak ugy ragyogott 6s a fiatal ember fel6 hajolt. Egy pillanatra 6gy maradtak, egym6s n6z6s6be mer6lve, mintha egym6s lelkebe akartak volna l6tni.

Azut6n Amy komoly lett. Szempill6i reszketek s szem6i elf6tyol6s6dottak.

— 6n nem hitte, hogy elj6v6k, ugy-e?

— Igaz6n nem.

— De hiszen 6n kijelentettem 6nnek, hogy viszontl6tjuk egym6t!

— 6n azt mondta: Finchleyben.

— De ez nem volt lehets6ges. Aty6m semmir6l sem akart tudni. El6sz6r 6let6ben ellenkezett velem. Ugy besz6lt velem, mint... mint sokszor szeg6ny any6mmal. Teh6t v6rtam. Tiz h6napon kereszt6l nem gondoltam egy6bre, mint erre a pillanatra. Nem volt m6s bizalmasam, mint Bob, ki el6tt nincs mit titkolnom, mert 6 minden6tt ott van, mindent tud... Bob 6s egy r6gi bar6tn6m, kit majd meg fog ismerni, s aki nagyon 6r6kl6dik ir6ntam... Az id6 borzaszt6 hossz6nak t6nt fel el6ttem; sz6ml6ltam a heteket, a napokat... De mindennek egy a v6ge. Ma reggel 6ta huszonegy 6ves vagyok; 6s est6re elj6ttem...

— Elj6tt?...

— Elj6ttem... h6gy a feles6ge legyek, ha be6ri velem.

Julien m6g mindig ott t6rdelt 6s megr6g6tta Saint-Clair kisasszony kez6it, melyek ugy 6gt6k mint az arca.

— 6n nem tudja, sz6lt Julien, hogy vak d6h6mb6n nyilván6san megt6madtam atyj6t 6s hogy ez a t6mad6s igen sok p6nz6be ker6lt.

— Tudom. De mindenekel6tt 6nnek alapj6ban igaza volt. Ezek a h6zak undorit6k voltak, amit papa k6ts6gtelen6l nem tudott volna meg 6n6lk6l. Borzaszt6an haragudott 6nre, de 6n ismerem 6t, meg fog 6nnek bocs6t6ni. El6g gazdag 6s nincs is sz6ks6ge ilyen k6tes nyeres6gekre neki, aki csak nemes cz6lokra fordítja p6nz6t.

— De gondolt-e arra, hogy addig is, mig atya visszafogadja 6nt kegy6be, mit fog csin6lni? Gondolt-e arra, hogy mit hagyott el s hogy hov6 ker6lt? Nem gondolt-e arra, hogy 6n szeg6ny vagyok, hogy velem az 6let n6lk6l6z6st, munk6t, nyomor6s6got jelent?

— Mindenre gondoltam. De nem leszek terh6re... Ebben a kis t6sk6ban vannak 6kszer6im, ha eladjuk 6ket, t6bb 6vig meg6lhet6nk. 6s azt6n a mai nappal any6m 6r6ks6g6nek tulajdon6ba l6pek. Ez nem nagy, de ha szer6nyek lesz6nk — 6s bizony6ra azok lesz6nk — sohasem kell a holnapt6l f6l6nk. Az 6gyv6d6t6l tan6cs6t k6rtem 6s 6 azt mondta, hogy aty6m k6teles kiadni az 6r6ks6get. Ha m6gt6gadja, ugy abban a kell6mellen helyzetben leszek, hogy a pap6t bep6r6l6m... de viszont szerencs6m lesz a p6rt megnyerni.

(Folytat6s k6vetkezik.)

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czészerű is lehet a szöveget a levéljegyeket beküldeni, Minden az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélbe könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. **özv. Baláscevi Györgyné** nagytűzde.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos.** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szanió Már,** ruhagyártásde.
- IV. „ Farsich-bazár **Dévai Józsefné,** dohánytűzde.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Neuwirth A. J.** dohánytűzde és njságáru.
- V. „ Nagykörönd-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos,** dohánytűzde.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka,** dohánytűzde.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond,** dohánytűzde.
- VI. „ Jerezs-körút 54. szám **Breuer nővérek,** dohánytűzde.
- VI. „ Andrássy-út 48. szám **Rohozay Ilona,** dohánytűzde.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Reisler Rozsi,** dohánytűzde.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Freud J.** dohánytűzde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytűzde.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltenek.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

HÁZASSÁG.

Nősülni szeretnék, kellő ismeretség hiányán ez uton kívánnék egy jó családbeli izr. vall. szép leánnyal ismeretséget kötni, kinak 8—10.000 frt készpénzhozománya van. Komoly ajánlatok ismeretlen 29- alatt e laphoz czimzendők. Diskréció biztosítva. 6154—2

Hölgyeim. Én egy 34 éves, keresztény vallású iparos vagyok, házasság czéljából egy csinos 20—25 év körüli leánnyal vágyok ismeretséget kötni, hozomány nem feltétel. Levelek „Iparos“ jelleg alatt kérelnék e laphoz. 6180—2

ALLAST KERES.

100 koronát adok annak ki, nehen hivataliszolgai vagy pénzbeszedői állást szerez előkelő nagyobb intézetnél, esetleg óradékkal. Czím a kiadóhivatalban. 6224—3

Kisasszony, ki a kereskedelmi szakfolyamot most végezte kitűnő eredménnyel, a gép- és gyorsírásban jártas, sürgősen keres irodai állást szerény igényekkel. Czíme a kiadóban. 6194—3

Intelligens fiatal ember keres délutáni szabad idejére irodai alkalmazást szerény feltételek mellett, elváltat otthoni munkát is. Szives megkereséseket e laphoz kér czimezni „M. M.“ jelleg alatt. 6160—3

Egy intelligens nő óhajtaná gazdaszónyi állást. Minden ágat a gazdaságban ért, vagy nagyobb gyerekek mellett. Bővebb tudósítást a kiadóhivatalban „Tantalus“ név alatt. 6192—3

ALLAST KAPHAT.

Kertész, ki már nagyobb gazdaságokban volt alkalmazva, keresetilek egy uradalomhoz. Ajánlatokata fizetési igények megjelölésével „Önálló kertész“ jelleg alatt. 6274—4

Kisasszony, ki németül és magyarul jól szótanagra fál, a gépirászatban jártas, egy nagy üzletbe 35 frt fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők „Biztos állás“ czimen. 6204—4

ELADÁS.

Joghalgató keres nagyobb ügyvédi irodába állást. Czíme a kiadóban. 6210—3

Íróasztalok, két, darab, az egyik 180, a másik 140 centiméter hosszú, mindenik 7 fiókos olcsón eladó. Czím a kiadóhivatalban. 6050—8

Ujpesten, a piacztér legélénkebb forgalmu helyén egy fűszerüzlet, pálinka-, sör- és borengedélyhely más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6113—8

Éladó egy nagy takaréklámpa és egy csillár Auer-egékekkel. Czím a kiadóhivatalban. 2021—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883 iki évfolyamain megvételre keresetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

Zongora, jó szerkeztű, olcsó árban vételre keresetnek. Eladni szándékozó tudassa czimét „Zongora“ czimen a kiadóhivatalba. 6134—9

10 vagy 15 frtért szeretnék venni egy használt, de még jó karban levő varrógépet. Czím a kiadóhivatalban. 6266—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Baresay-utcahoz. Czím a kiadóban. 5914—10

A Kerepesi-úton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czím a kiadóhivatalban. 6144—10

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vgyen 30 krért Réthy-jöle Pometefü-czukorkát. 1537—18

Tisztességes nő lakást és teljes ellátást kaphat a József-körút közelében intelligens családnál. Czím a kiadóhivatalban. 6250—18

SZINHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1898. szeptember 19-én.

Erzsébet királyné lelkiüdvéért tartandó gyászmise miatt, a színházak zárva vannak.

Nagy bolthelyiség
a József-körút legélénkebb helyén f. évi november hó 1-ére kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Bi kir. Operaház	Vig Színház	Népszínház	Magyar Színház	Rudai Színház
Kedd	—	—	A végrehajtó	Talmi hercegnő	Áruló	Ötödik László
Szerda	—	—	A végrehajtó	Baba	Áruló	Szép Heléna
Csütörtök	—	—	A végrehajtó	A fehér egér	Áruló	A cornevillei harangok
Péntek	—	—	A végrehajtó	Boszorkányvár	Áruló	Nebántsvirág
Szombat	—	—	A végrehajtó	Varázsgyűrű	Áruló	Donna Juennita
Vasárnap d. u.	—	—	A Prony-utcai ur	—	A gésák	Hófehérke
Este	—	—	A végrehajtó	A két tacska	Áruló	Budavár bevétele

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5—6. Ausztriai fiók: Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt.

A társaság vagyona 1896. december 31-én . . . korona 157.805.340.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. évi december 31-én 28.670.916.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) 339.497.900.—
Az 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki 89.577.950.—
Összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az úgynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

MŰSZAKI IRODA
Engelsmann
Rezső
Magánmérnök
BUDAPEST.
Múzeum-körút 15.
Elfogad
MŰSZAKIMUNKÁK
kivitelét
TALALMANYOK
KISZABADALMAK
Műszaki
Kibontozása
értékcsökkentése

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Katángy-Naptár-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni hirdetések közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hirlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-körút 65. szám.